Vlaamse Regering

NOTA AAN HET OVERLEGCOMITÉ

Betreft: Verzoek tot uitbreiding pakket flankerende (compensatie)maatregelen bij Ventilus.

1. INLEIDING

Het gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan (GRUP) Ventilus moet de nodige planologische basis bieden voor het project Ventilus dat voorziet in een tweede 380kV hoogspanningsverbinding in West-Vlaanderen vanuit Brugge naar het bestaande 380kV-net rond Izegem/Avelgem en in een nieuw onderstation in de omgeving van Brugge om onthaalcapaciteit te creëren voor aansluitingen via de kust. Dit in uitvoering van de eerste formele stap van het GRUP proces, de startnota die op 29 maart 2019 door de Vlaamse Regering werd goedgekeurd op voorstel van de toenmalige minister van Omgeving.
Het huidig regeerakkoord stelt: *"We geven prioriteit aan het netversterkende Ventilus-project en faciliteren een optimaal procesverloop inclusief alternatievenonderzoek, conform de lopende MER-procedure."*

Guy Vloebergh werd in mei 2021 aangesteld als intendant ondersteund door experten technologie en gezondheid. De Intendant bracht op 28 februari 2022 zijn eindrapport uit en rondde daarmee zijn opdracht af. Op 15 juli 2022 nam de Vlaamse Regering akte van het advies van de intendant en werd zijn opdracht formeel beëindigd.

De federale minister van Energie liet inmiddels ook weten dat de Federale Regering vasthoudt aan het bestaande federale ontwikkelingsplan van Elia waarin Ventilus, conform de startnota uit 2019, vervat zit.

Op 2 september 2022 hielden leden van de Vlaamse Regering een overleg met de burgemeesters van de betrokken gemeenten. Met betrekking tot de technologiekeuze werd er op dit overleg in Brugge afgesproken dat er, voorafgaand aan de kennisname van de scopingsnota door de Vlaamse Regering, een finale check zou gebeuren door een extern erkend academisch deskundige die wordt voorgesteld door de burgemeesters, de Duitse Univ.-Prof Dr.-Ing. Dirk Westermann van de TU Ilmenau. Na de kennisname van bevindingen van de finale check aangaande de technologiekeuze, gaf de Vlaamse Regering de opdracht aan de bevoegde administratie om een doorstart in het GRUP Ventilus te maken en alzo het planproces verder te zetten. Hierbij werd kennis genomen van de scopingnota door de Vlaamse Regering.

De Vlaamse Regering stelde in haar **doorstartbeslissing met betrekking tot het GRUP Ventilus van 18 november 2022** een **steviger pakket flankerende maatregelen** voor als randvoorwaarde voor de verdere uitvoering van de bovengrondse Ventilusverbinding en aan de definitieve goedkeuring van

het GRUP. **Conform de beslissing van de Vlaamse Regering van 18 november 2022 wordt dit pakket flankerende maatregelen voorgelegd aan het overlegcomité.**

2. VERZOEK TOT VERRUIMING VAN HET HUIDIGE COMPENSATIEBELEID

De Vlaamse regering besliste bij de doorstart van het GRUP Ventilus op 18 november 2022 dat zij de bestaande compensatieregeling van Elia onvoldoende vindt voor dit nieuwe project Ventilus en vraagt bijgevolg hiervan een uitbreiding. De Federale overheid wordt gevraagd om hiervoor de nodige stappen te zetten om te komen tot een verruimde compensatieregeling.

Dit is nodig gezien de noodzakelijke ondersteuning voor het maatschappelijk draagvlak van Ventilus in West-Vlaanderen en teneinde een billijkere compensatie te garanderen voor de directe en indirecte betrokkenen van het finale tracé. De Vlaamse Regering legt bijgevolg verruimd flankerend compensatiebeleid ter goedkeuring voor aan de Federale Overheid met het oog dit te implementeren voor Ventilus.

Het verruimde compensatiebeleid is voorwaardelijk aan de definitieve vaststelling van het GRUP en dus ook de realisatie van het Ventilus-project. Aan de federale overheid wordt gevraagd volgend uitgebreid pakket te implementeren voor Ventilus:

1) <u>Uitbreiding compensatieregeling bij nieuwe 380kV-lijnen voor alle woningen</u>

Wanneer er een nieuwe hoogspanningslijn door Elia (zoals Ventilus op 380 kV) wordt gebouwd, vergoedt Elia de eigenaars waarvan de woning zich binnen een bepaalde afstand tot de as (het midden) van de hoogspanningslijn bevindt. Ook wanneer er wordt voorzien in een upgrade van een bestaande bovengrondse hoogspanningslijn, voorziet Elia een compensatievergoeding. Met upgrades wordt de verzwaring bedoeld van een bestaande 70kVof 150kV naar 380kV. Bij verzwaring wordt de bestaande hoogspanningslijn aanzienlijk aangepast door verhoging van de pylonen of vervanging van de bestaande pylonen door grotere pylonen.
De Vlaamse Regering vraagt aan de Federale overheid een ruimere compensatie in functie van de volgende voorgestelde vergoedingspercentages (deze percentages betreffen de verwachte waardevermindering door de visuele impact van de bovengrondse hoogspanningslijn) **bij 380kV-lijnen zoals Ventilus. Ook wanneer een bestaande 380 kV lijn een upgrading zou krijgen met een omvangrijke visuele impact zou een passende compensatie dienen te worden voorzien.**

De volgende afstanden en percentages worden gevraagd door de Vlaamse Regering voor wat betreft het berekenen van een compensatievergoeding per getroffen woning. Hiervoor wordt steeds een erkend schatter aangesteld.

Nieuwe lijn		Upgrade van een bestaande lijn (met minstens 2 spanningsniveaus)	
Afstand	Vergoeding	Afstand	Vergoeding
0m - 35m	25%	0m - 35m	12,50%
35m - 55m	20%	35m - 55m	10%
55m - 125m	10%	55m - 125m	5%
125m - 200m	2,5%	>125m	0%
>200m	0%		

<u>Uitbreiding Verkoopmogelijkheid bij nieuwe 380kV-lijnen</u>

Naast deze vergoedingen krijgen de eigenaars waarvan de woning zich binnen een bepaalde afstand tot de as (het midden) van de **nieuwe** bovengrondse hoogspanningslijn bevindt **de mogelijkheid om hun eigendom (woning of bouwgrond) aan Elia te verkopen.** Hiervoor wordt steeds een erkend schatter aangesteld. Deze mogelijkheid zal worden geboden aan eigenaars binnen een afstand **tot 100 meter** van hun woning voor **nieuwe** lijnen. Ten opzichte van het huidige compensatiebeleid van Elia betekent dit een uitbreiding van de perimeter van 35m (de uitzwaaizone) naar 100m (als zijnde een zone met significante visuele hinder door de komst van een nieuwe lijn).

2) <u>Verhoging compensatie voor gemeenschapsfonds en landschapsintegratie</u>

De Vlaamse Regering vraagt aan het federale niveau om het compensatiebudget in functie van het project Ventilus op te trekken voor het gemeenschapsfonds én landschap en integratiefonds. Hiervoor gaat Vlaanderen in gesprek met de Federale overheid.

De Vlaamse Regering stelt voor om in het kader van de uitvoering van de 380kV Ventilus verbinding de voorziene bedragen voor het gemeenschappelijk belang, inclusief landschap, significant te verhogen. De Vlaamse Regering stelt voor een bedrag te voorzien van **€ 2.000.000 per km voor nieuw aangelegde 380 KV bovengrondse hoogspanningslijn en € 500.000 per kilometer voor bestaande bovengrondse hoogspanningslijnen wanneer er een upgrade gebeurt van 70kV of 150kV naar 380kV.Voor een versterking van bestaande 380KV lijnen met een omvangrijke visuele impact wenst de Vlaamse Regering in een gepast bedrag te voorzien.**

3) <u>Flankerend beleid gericht op bedrijven, inclusief landbouwbedrijven</u>

a. <u>Vergoedingen in het kader van inplanting van bovengrondse infrastructuren</u>

Voor bedrijven en landbouwbedrijven wordt er in een aparte regeling voorzien waarbij door Elia wordt overgegaan tot een aankoop van een deel van het terrein dat nodig zou zijn voor de inplanting van bovengrondse infrastructuren (bv. een mast) op een terrein van een bedrijf of landbouwbedrijf. Mocht het bedrijf niet willen overgaan tot een verkoop kan dit ook geregeld worden via een recht van opstal/erfdienstbaarheid.

Een vergoeding voor deze aankoop of recht van opstal/erfdienstbaarheid is steeds case per case te bekijken. Er wordt hiervoor steeds een erkend schatter aangesteld en de regeling wordt vastgelegd in een overeenkomst tussen het (landbouw)bedrijf en Elia.

b. <u>Vergoedingen in het kader van overspanningen</u>

In het geval van een overspanning kan ook een vergoeding worden voorzien om tegemoet te komen aan eventuele nadelige gevolgen voor de commerciële activiteiten of beperkingen voor de uitbreiding of uitbating van een site. Deze vergoeding is steeds afhankelijk van de situatie van elk bedrijf en wordt bepaald aan de hand van een expertiseverslag van de mogelijke impact van de luchtlijn op de inkomsten van of hinder voor het betrokken bedrijf. Hiervoor wordt een erkend schatter aangesteld.

Indien door een overspanning de commerciële impact op de bedrijfsactiviteiten of beperkingen voor de uitbreiding of uitbating van een site dermate groot is dat deze de voortzetting van de bedrijfsactiviteiten in vraag zou stellen (bv. bij een restaurant, hotel, dienstverlenende bedrijven, B&B,...), wordt er op individueel niveau een aankoop door Elia overwogen. Er wordt hiervoor steeds een erkend schatter aangesteld en de regeling wordt vastgelegd in een overeenkomst tussen het (landbouw)bedrijf en Elia.
Voor de bedrijfswoning wordt een vergoeding gegeven gelijk aan de vergoedingen zoals vermeld in bovenstaand punt 1.

//

Naast een vergoeding in kader van een overspanning, krijgen bedrijven binnen een afstand tot 100 meter van de as van een **nieuwe** bovengrondse hoogspanningslijn de mogelijkheid om de bedrijfsgebouwen te verkopen aan Elia.

c. Vergoedingen in het kader van landbouwactiviteiten

Naast de voor de aankoop van de grond of het afsluiten van en recht van opstal/erfdienstbaarheid,ontvangt de landbouwer ook een vergoeding voor de **hinder bij het exploiteren van de grond.** Voor deze vergoedingen van de individuele landbouwers kan verwezen worden naar de protocolovereenkomst tussen Elia en landbouwfederaties. Vandaag bestaan er verschillende protocolovereenkomsten tussen de landbouwfederaties en de nutsmaatschappijen zoals Fluxys, Air Liquide, Aquafin, Elia, Farys, …. Deze overeenkomsten regelen onder andere de wijze waarop de aanleg van de nutsleidingen gebeurt, de wijze waarop de plaatsbeschrijving voor de werken gebeurt, de garanties voor latere gevolgschade, de berekeningswijze van de schadevergoedingen, …

De verschillende landbouwfederaties in België en Elia actualiseren momenteel hun bestaande landbouwprotcol. Het betreft onder andere een update van de teeltopbrengsten, de vergoedingen voor het onderhoud van de mastvoeten, de waardering van de landbouwgronden op basis van de notariële barometer, omgang met precisielandbouw, … De verwachting is dat deze update begin 2023 wordt afgerond. De Vlaamse Regering vraagt het constructieve overleg met de landbouwfederaties over aanpassingen aan het 'landbouwprotocol', verder te zetten in functie van een akkoord hierover voorafgaand aan de realisatie van dit project en de Vlaamse Regering hierover tussentijds periodiek te informeren.

Landbouwwoningen zijn bedrijfsgebouwen. Niettemin, gezien de woonfunctie kan er voor de woning een vergoeding gegeven worden gelijk aan de vergoedingen zoals vermeld in bovenstaand punt 1.

3. VOORSTEL VAN BESLISSING

Het Overlegcomité:

- Verzoekt de federale overheid tot een uitbreiding van het pakket flankerende (compensatie)maatregelen bij Ventilus.

Het dossier wordt ingediend door Jan Jambon, Minister-President van de Vlaamse Regering.

De Minister-President van de Vlaamse Regering,

Jan JAMBON